

1. ΘΕΜΑ

Υποκοριστικά ουσιαστικών – Λόγιες καταλήξεις

2. ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ

βιβλιάριο, κρατίδιο, αστερίσκος

3. ΕΠΙΠΕΔΟ-ΒΑΘΜΟΣ ΔΥΣΚΟΛΙΑΣ

Επίπεδο προχωρημένων, και πιο συγκεκριμένα Δ΄ ΚΕΓ και 3 ΕΚΠΑ

4. ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΗ ΓΝΩΣΗ

Γενικά

- Παραγωγική μορφολογία

Ειδικότερα

- Παραγωγική επιθηματοποίηση
- Παραγωγή ουσιαστικών

5. ΠΙΘΑΝΑ ΛΑΘΗ

(α) Αδυναμία αναγνώρισης της υποκοριστικής αξίας του επιθήματος

(β) Αδυναμία σύνδεσης του υποκοριστικού με το απλό ουσιαστικό προέλευσης

(γ) Αδυναμία επιλογής του σωστού επιθήματος

(δ) Ξεκινώντας από το υποκοριστικό, αδυναμία παραγωγής του απλού ουσιαστικού στο σωστό γένος ή τύπο.

6. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

Υποκοριστικά ουσιαστικά παράγονται και από μια ομάδα λόγιων καταλήξεων, από τις οποίες κάποιες εξακολουθούν να είναι παραγωγικές. Όταν τα υποκοριστικά αυτά αναφέρονται σε πρόσωπα αποκτούν μειωτική και περιφρονητική σημασία:

- *-άριο* (Δ΄ ΚΕΓ)

Παράγει ουδέτερα ουσιαστικά. Η συγκεκριμένη κατάληξη δεν είναι πολύ συνηθισμένη και βρίσκεται σε παγιωμένους λόγιους σχηματισμούς:

βιβλίο → *βιβλιάριο*, *ών* → *ωάριο*

- *-ίδιο* (Δ΄ ΚΕΓ)

Παράγει ουδέτερα ουσιαστικά:

κράτος → *κρατίδιο*, *σάκος* → *σακίδιο*, *σφαίρα* → *σφαιρίδιο*

- *-ίσκος* (Δ΄ ΚΕΓ)

Παράγει αρσενικά υποκοριστικά. Ιδιαίτερα παραγωγική με ουσιαστικά δηλωτικά επαγγέλματος, από τα οποία δημιουργεί υποκοριστικά με μειωτική σημασία:

αστέρι → *αστερίσκος*, *στόλος* → *στολίσκος*, *υπάλληλος* → *υπαλληλίσκος*, *δικηγόρος* → *δικηγορίσκος*

7. ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

Το θέμα προσφέρεται για απλές ασκήσεις μετασχηματισμού – αλλά είναι δυνατή και η επανάληψη με την αναφορά στον υποκορισμό ανά πάσα στιγμή, λ.χ. όποτε κι αν συναντάται οποιοδήποτε σχετικό ουσιαστικό (λ.χ. «Πώς λέμε το μικρό κράτος;»).

8. ΣΥΝΔΕΣΗ ΜΕ ΣΥΝΑΦΗ ΘΕΜΑΤΑ

ΒΣ6: Υποκοριστικά ουσιαστικών: βασικές καταλήξεις

ΒΣ7: Υποκοριστικά ουσιαστικών: λιγότερο συχνές καταλήξεις

ΒΣ9: Υποκοριστικά επιθέτων

9. ΠΑΡΑΠΟΜΠΕΣ ΣΕ ΥΛΙΚΟ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Γλωσσικές Ασκήσεις: